

BRUNO FERRERO

365

*malih priča
za dušu*

Salesiana

TREĆE IZDANJE

Zagreb, 2018.

*Sve je to Isus mnoštvu zborio u prispodobama.
I ništa im nije zborio bez prispodoba.*

Mt 13, 34

Uvod

U poznatoj engleskoj priči, sreća mladoga Jacka ovisila je o tome s koliko je točnosti pogađao želje svog oca, Gobborna Mudrog. Kako je Jack bio priprost i pomalo naivan, u pomoć bi mu obično pritekla njegova mlada žena. Evo jedne takve priče.

Uskoro otac reče Jacku da treba da pođu graditi najljepši dvorac koji je ikada vidio. Gradit će ga za kralja koji će tim veličanstvenim dvorcem zasjeniti sve druge vladare.

Dok su tako putovali prema mjestu gdje će položiti kamen temeljac, Gobborn Mudri reče Jacku: »Kako bi bilo da mi malo skратиš put?«

Jack je pogledao dugu ravnu cestu pred sobom i rekao: »Ne vidim načina da ti negdje maknem dio puta kojim idemo.«

»Onda mi nije potrebna tvoja pratnja, bit će bolje da se vratiš kući.«

Jadni Jack vrati se kući. Čim ga je žena ugledala, upita: »Kako to da si se već vratio, i to sam?« On joj na to ispriča što je tražio otac i kako mu je on odgovorio.

»Kako si nesnalažljiv«, reče dosjetljiva žena, »*Da si mu ispričao neku priču, skratio bi mu put!* Poslušaj sada ovu koju ću ti ispričati, a onda požuri da stigneš oca i dok mu je prepričaš, stići ćete do gradilišta.«

Jack se požuri i stiže oca. Gobborn Mudri nije rekao ništa, a Jack poče pričati. Tako je ocu skratio put i vrijeme je brzo prošlo, kako bijaše rekla njegova žena.

Naš je život sličan dugom putu, a ponekad nam se čini da je riječ o pravoj uzbrdici. Kratkim pričama u ovoj knjizi cilj je »skratiti malo put«. Ako posluže još čemu, utoliko bolje.

Siječanj

Začarani prsten

..... 1. siječnja

Neki kralj sazove na dvor sve čarobnjake svoga kraljevstva: »Želio bih uvijek biti primjer svojim podanicima. Pokazati im da sam čvrst, miran i hladnokrvan na sve životne nevolje. Događa mi se da sam tužan i potišten zbog kakve nevolje ili zle sreće. Drugi put me preplavi neizmijerna radost zbog iznenadna uspjeha. To mi se baš ne sviđa. Osjećam se kao orahova ljuska na valovima nepredvidive sudbine. Načinite mi amajliju koja će me čuvati od takvih duševnih stanja i tužnih ili pretjerano radosnih raspoloženja«.

Čarobnjaci odustajahu jedan za drugim. Znali su načiniti amajlije ljudima u raznim nevoljama, ali začarati kralja ne bijaše nimalo lako.

Kraljeva srdžba samo što ne bijaše planula kad se pojavi neki stari mudrac i reče: »Veličanstvo, sutra ću ti donijeti prsten. Čim ga pogledaš razveselit ćeš se ako si tužan, a smiriti ako si uzrujan. Bit će, naime, dovoljno da pročitaš čarobnu rečenicu koja će u nj biti urezana.«

Starac se vrati sutradan i u grobnoj tišini, jer svi napeto očekivahu da čuju čarobnu rečenicu, uruči kralju obećani prsten.

Kralj ga pogleda i pročita rečenicu koja bijaše urezana u srebrni krug: »I ovo će proći«.

Sve ima svoje doba

i svaki posao pod nebom svoje vrijeme.

Vrijeme rađanja i vrijeme umiranja;

vrijeme sađenja i vrijeme čupanja posađenog.

Vrijeme ubijanja i vrijeme liječenja;

vrijeme rušenja i vrijeme građenja.

Vrijeme plača i vrijeme smijeha;

vrijeme tugovanja i vrijeme plesanja.

Vrijeme bacanja kamenja i vrijeme sabiranja kamenja;

vrijeme grljenja i vrijeme kad se ostavlja grljenje.

Vrijeme traženja i vrijeme gubljenja

vrijeme čuvanja i vrijeme odbacivanja.

*Vrijeme deranja i vrijeme šijenja;
vrijeme šutnje i vrijeme govorenja.
Vrijeme ljubljenja i vrijeme mržnje,
vrijeme rata i vrijeme mira.*

Koja je posleniku korist od njegovih napora?

Razmišljam o mučnoj zadaći što je Bog zadade sinovima ljudskim.

*Sve što on čini prikladno je u svoje vrijeme; ali iako je dopustio
čovjeku uvid u vjekove, čovjek ne može dokučiti djela koja Bog čini
od početka do kraja.*

*Znam da nije druge sreće čovjeku osim da se veseli i čini dobro
za svojega života.*

I kad čovjek jede i pije i uživa u svojem radu, i to je Božji dar.

*I znam da sve što Bog čini, čini za stalno. Tome se ništa dodati
ne može niti mu se može oduzeti; a Bog čini tako da ga se boje.*

*Što biva, već bijaše, i što će biti, već je bilo; a Bog obnavlja što je
prohujalo. (Prop 3, 1–15).*

Za koga?

..... 2. siječnja

Jedna židovska priča pripovijeda o mudrom i bogobožnom rabinu, koji je jedne večeri, nakon dana provedenog među knjigama s drevnim proročanstvima, odlučio prošetati na svježem zraku.

Dok je polako hodao osamljenim putom, susretne čuvara koji je dugim i odlučnim koracima kročio gore-dolje ispred ulaza u gospodarsko dobro nekog veleposjednika.

»Za koga koračaš?« upita rabin znatiželjno.

Čuvar mu reče ime svoga gospodara, pa uzvрати: »A ti, za koga ti koračaš?«

To se pitanje, završava priča, duboko urezalo u rabinovu dušu.

Za koga ti koračaš? Za koga si koračao, za koga si toliko toga danas uradio? Za koga živiš?

Možeš živjeti jedino za nekoga. Na svakom koraku ponovi njegovo ime. Nikad ti dan neće biti ljepši.

Bijaše jedan kralj koji je cijeloga života vodio ratove da bi proširio granice svoga kraljevstva. U šezdesetoj je godini shvatio da nije pronašao smisao života na zemlji. Sazvao je vijeće svojih ministara i zapovijedio im: »Uzmite sav novac iz mojih riznica i pođite na sve četiri strane svijeta. Nabavite mi najmudrije knjige da upoznam istinski smisao života.«

Savjetnici uzeše vreće novaca i pođoše na sve četiri strane svijeta. Nakon sedam godina vratiše se s četrdeset deva natovarenih raznovrsnim malim i velikim knjigama. Pred kraljem je stajalo brdo knjiga. Kad ih je ugledao, kralj povika: »Šezdeset i šest mi je godina, nemoguće je da ih sve pročitam. Načinite mi njihov sažetak!«

Pronađeni su najvješiji svjetski čitači, koji se dadoše na posao. Za sedam godina načinili su sažetak sveukupne svjetske mudrosti. Bijaše to tovar koji je nosilo sedam deva.

»Sedamdeset i tri su mi godine«, reče kralj. »Nemam vremena pročitati sve te knjige. Načinite još jedan sažetak.« Načiniše kako je kralj naredio. Za sedam godina napisan je tovar knjiga koji je pred kralja donijela jedna deva.

»Osamdeset mi je godina«, reče kralj. »Zdravlje mi je narušeno, oči umorne. Neću ih moći pročitati. Sažmite još jednom!«

Mudraci su radili dan i noć sljedećih sedam godina. Sažetak sažetaka bila je velika knjiga u kojoj je bila sva mudrost cijeloga svijeta.

Upravo toga časa dojuri sluga i reče mudracima: »Brzo donesite knjigu, kralj je na umoru!« Bilo mu je osamdeset i sedam godina.

Najmudriji među mudracima priđe kralju u smrtnoj agoniji. Kralj mu tiho šapne: »Sažmi sve u jednu rečenicu.«

»Živi sadašnji trenutak!« reče mudrac.

Većina nas neće primiti nagradu za životno djelo, neće postati milijunaš, neće pjevati na Euroviziji, neće biti izabran za predsjednika, neće dobiti Nobelovu nagradu.

No svi možemo uživati u malim životnim stvarima.

Uživati se može u poljupcu, prijateljskom stisku ruke, šetnji po mjesecini.

Čovjeka može obradovati slobodno mjesto na parkiralištu, pucketanje suharaka u kaminu, divan sunčev zalaz.

Uživaj u malim lijepim stvarima.

Život ih nudi svima u izobilju.

Dva modra kamenčića

..... 4. siječnja

Dva kamenčića ništa veća od kestena ležala su mirno na pjeskovitoj obali gorskoga potočića.

Oko njih bijaše na tisuće drugoga maloga i velikog kamenja, no oni bijahu posebni, jer su bili tamnoplave boje.

Kad bi ih obasjale sunčeve zrake, zablistali bi kao da su u vodu pali s plavih nebeskih visina. Svjesni svoje ljepote, pred ostalima su se šepirili od jutra do večeri. Sažalno su promatrali ostale sive, bijele, crvenkaste, šarene, pjegave kamenčiće.

»Mi smo djeca neba, držite obavezni razmak!« vikali bi kad bi im se koji od tih običnih kamenčića približio. »Plave smo krvi i ne družimo se s vama!« Bijahu to dva ohola i nepodnošljiva kamenčića.

Danima su razmišljali o tome što bi sve postali kad bi ih pronašao kakav čovjek.

»Stavili bi nas u ogrlicu s ostalim dragocjenostima kao što smo i sami.«

»Blistali bismo na prstu neke otmjene dame.«

»Možda i u kruni nizozemske kraljice.«

»Na kravati princa od Walesa.«

»Čeka nas kraljevski život...«

»Luksuzni hoteli, morska krstarenja, svečanosti, plesovi, primanja...«

»Stići ćemo u Katmandu...«

Jednoga jutra, dok su se sunčeve zrake kupale u pjeni između stijena, ljudska ruka dospjela je u potok i posegnula za plavim kamenčićima.

»Zbogom, narode!« povikaše uglas. »Mi putujemo!«

Završili su u kartonskoj kutiji zajedno s ostalim obojenim kamenčićima.

»Samo za neko vrijeme!« rekoše sigurni u svoju besprijeornu ljepotu.

Potrajalo je to međutim i dulje nego su očekivali. Dva kamenčića povlačila su se amo-tamo iz kutije u kutiju, često odmjeravani, ispitivani hrapavim prstima, dok nisu ostali posljednji u kutiji. Na kraju ih je ona gruba ruka pokupila i tresnula o zid gdje su se skrasili u hrpi pijeska i strašno ljepljiva cementa.

»Hej, polako! Mi smo plemenita roda!« vikali su plavi kamenčići, no dvije su ih lopate gurnule još dublje u cement.

Plakali su, vikali, prijetili, ali pomoći nije bilo.

Dva plava kamenčića završili su nepovratno u cementnom zidu.

Od gorčine i razočaranja poprimili su ljubičastu boju.

»Oni su obični glupani i nezalice, nisu prepoznali našu neprocjenjivu vrijednost!«

Vrijeme je polako odmicalo. Dva modra kamenčića sve su se više ljutila i smišljala kako da pobjegnu, ali kruti cement nije dopuštao ni da se pomaknu. No kamenčići se nisu dali obeshrabriti. Sprijateljili su se s malim vodenim mlazom koji bi od vremena do vremena potekao iznad njih. Kad su otkrili da je dobrohotan, zamoliše ga da im učini veliku uslugu.

»Prođi ispod nas i gledaj da nas odvojiš od toga prokletog zida.«

Vodeni mlaz ih poslušao, jer je uživao u tome da se zavlači u pukotine staroga zida. Drobio je sitne čestice cementa i uporno širio pukotinu. Nakon nekoliko mjeseci kamenčići su počeli plesati u svojoj udubini.

Jedne hladne i vlažne noći začuje se napokon spasonosno: *Tak! Tak!* Dva su kamenčića pala na zemlju klikćući: »Napokon slobodni!«

Dok su se snalazili na zemlji, baciše radoznavo pogled na mjesto svoga tamnovanja.

»Ooooooh!«

Blijedo mjesečevo svjetlo prodiralo je kroz veliki prozor i osvjetljavalo prekrasni mozaik. Milijuni obojenih kamenčića oblikovali su lik našega Gospodina. Bio je to najljepši Kristov lik koji su kamenčići ikada vidjeli. Njegovo lice... To predivno lice izgledalo im je pomalo čudno: Da, Isus je bio slijep, mjesto njegovih zjena ostalo je prazno!

»Ah ne!«

Dva modra kamenčića konačno su shvatila. *Oni* su bili Isusove zjene. Mora da su gore izgledali veličanstveno, ljudi su im se sigurno divili.

Oplakivali su gorko svoju odluku, uviđajući svu njezinu besmislenost.

Rano ujutro rastreseni sakristan stao je na dva modra kamenčića, a kako su u mraku svi kamenčići isti, pomeo ih je i bacio u kantu za smeće.

Možeš doživjeti najdublji pad, ti ćeš uvijek ostati zjenica Božjega oka.

Jaje

..... 5. siječnja

Neka žena skromnoga ekonomskog stanja pronašla je jaje. Presretna zbog toga pozove muža i djecu i reče: »Došao je kraj svim našim brigama. Pogledajte samo: našla sam jaje! Nećemo ga pojesti, nego ćemo ga odnijeti susjedu da nam njegova kvočka izleže pile koje će postati kokoš. Ni nju, naravno, nećemo pojesti, nego ćemo je čuvati da nam snese puno jaja kako bismo dobili puno kokoši koje će snijeti mnoštvo jaja, pa ćemo imati i kokošiju i jaja na pretek. Nećemo ništa jesti, nego ćemo sve to prodati i kupiti tele. Kad poraste imat ćemo kravu, a krava će nam dati puno

telića pa ćemo imati stado krava. Zatim ćemo prodati stado i kupiti polje, onda ćemo prodati i kupiti, kupiti i prodati...».

Dok je govorila, žena je mahala rukama na sve strane. Jaje joj pri tom padne na zemlju i razbije se.

Naše odluke često sličje naklapanjima ove žene: »Učinit ću... reći ću... Popravit ću...« Prođu dani i godine, a ne učinimo ništa.

Crni kralj

..... 6. siječnja

Trojica su mudraca dolazila iz raznih krajeva svijeta. Dvojica su bila bijelci, treći crnac. Sva su trojica slijedila zvijezdu koja im je pokazivala put s nebeskih visina. No jedne je noći zvijezde nestalo. Uzalud su je tražili po nebu: sjajna zvijezda koja ih je pratila noću, izgubila se. Dvojica bijelih mudraca bijahu najpoznatiji matematičari u Mezopotamiji. Odmah su počeli štapovima crtati putanje i kružnice po pijesku. Zatim su nešto računali postavljajući sve složenije i točnije jednadžbe. Crni mudrac, po njihovu mišljenju, nije znao ništa, pa su ga držali podalje od znanosti.

On je, međutim, pomislio: »Valja se pobrinuti i za jadne životinje.« Dohvatio je kantu i pošao u selo potražiti vode. Kad se vratio, stavio je kantu pred prvu devu da je napoji.

Dok je promatrao kako živinče taži žeđ, ugleda odraz zvijezde kako leluja po površini uzgibane vode. Tako su trojica mudraca ponovno pronašla put za Betlehem.

Pustinjski mudraci pripovijedaju priču o starcu koji je postio sedamdeset tjedana, blagujući jednom tjedno. Molio je Boga da mu protumači teško mjesto u Svetom pismu. Bog mu, međutim, nije objavio traženo značenje. On tada reče: »Eto, toliko sam se mučio nizašto. Posavjetovat ću se s bratom.«

Dok još bijaše na putu, Bog mu je poslao svoga anđela koji mu reče: »Tvoj post od sedamdeset tjedana nije te približio Bogu, no

kad si odlučio poći svome bratu, Bog me je poslao da ti objasnim odlomak iz Svetoga pisma.«

Anđeo mu tada protumači traženi smisao i nestane.

Vaza

..... 7. siječnja

U velikom kraljevstvu Burundiju, u tajnovitom srcu Afrike, živjela je velika obitelj Mokambi. Gospodin i gospođa Mokambi, iako bijahu bogati i poštovani ljudi, nisu imali djece.

Možete zamisliti njihovu radost kad je gospođa Mokambi otkrila da očekuje bebu. Čak su i budući djedovi i bake skakali od sreće.

No dan kad se dijete trebalo roditi bio je najtužniji dan u njihovom životu, jer se umjesto djeteta pojavila vaza. Da, da, dobro ste čuli: pojavila se prava pravcata vaza, jedna od onih glinenih vaza koje služe za cvijeće. Što se tu moglo? Možda je posrijedi bio urok, čaranje ili kakvo prokletstvo? U svakom slučaju to nije ni po čemu bilo njihovo dijete.

Odlučili su svi skupa odseliti: otac, majka, bake i djedovi, ukućani, psi, mačke i kokoši. Napustili su kuću i u njoj neželjeno čudovište. Vaza ih je, međutim, slijedila kotrljajući se i vičući: »Tata, mama, pričekajte svoju malu vazuu, ne ostavljajte me samu!«

Ali što je ona više vikala, to su drugi bili uplašeniji i brže su trčali. Vaza se kotrljala i plakala. Napokon joj se smilovao vjetar i blago je podigao u zrak te odnio ravno u srce prašume i položio na meki sag od trave i lišća.

Obitelj Mokambi je odahnula kad se uvjerila da se konačno riješila te more. Zamoliše sklonište kod moćnog upravitelja onih krajeva.

Nekoliko godina kasnije, taj upravitelj postao je kralj. Jahao je jednom kroz prašumu, te stigavši na neki proplanak siđe s konja da se odmori na mekom busenu trave. U grmu spazi odbačenu vazuu.

»Baš je lijepa!« reče on, uze je i ponese u svoj dvorac od bjelokosti i dragulja. Postavio ju je u predvorje svečane dvorane, kao ukras.

Morate znati da kraljevska palača bijaše veoma lijepa, ali isto tako prljava i zapuštena. Pomalo zato što sluge bijahu lijene, a nešto i zbog toga što u dvorcu ne bijaše kraljice koja bi je održavala. No od časa kad je vaza ušla u kuću, sve se promijenilo.

Sluge su zamijetile kako je sve pometeno i sređeno, a prašina pobrisana. Ne bijaše im jasno kako se to događa, ali bijahu veoma zadovoljne, jer su mogle po cijele dane igrati prstena i karata.

Kralj se također čudio kad je sjedao na prijestolje blistavo od čistoće. Jedne noći, umjesto da pođe na počinak, on stane za vrata i počne uhoditi vazu.

Točno u ponoć iz vaze se pojavi prekrasna djevojka koja odmah počne pospremati dvorac i brisati prašinu s namještaja. Bijaše to poput groma iz vedra neba. Kralj se istoga časa ludo zaljubio u prekrasnu djevojku.

Uzeo ju je za ruku i rekao: »Odmah izadi iz svijeta mrtvih i uđi u svijet živih.« Zatim je postavio pored sebe na prijestolje da bude njegova žena i kraljica.

Sutradan je organizirano veliko slavlje kakvo se još nije vidjelo u onom kraju. Svi podanici trebali su doći i pokloniti se novoj prekrasnoj kraljici Burundija.

Došla je i obitelj Mokambi. Kad ih je ugledala, kraljica se skrila u vazu i povikala: »Tata, mama, čekajte svoju kćerku vazul!« Svima u obitelji Mokambi zastade dah od uzbuđenja. Kraljica tada izade iz vaze, pođe im ususret, i sve ih radosno izljubi. Gospodin i gospođa Mokambi ne mogahu doći k sebi od same pomisli da imaju kćer koja je postala kraljicom.

Kraljica se na to uozbilji i reče: »Nemojte nikada napuštati svoje potomstvo: to su ljudska bića koja treba poštivati. Ono što vam se učini vazom može jednoga dana postati kraljicom!«

Kolike beznačajne »vaze« skrivaju u sebi predivne kraljice!